

O zjednotení opozície

(1996)

Politika Mečiarovej koalície veľmi nástojčivo kladie otázku o zomknutí a posilnení opozície natolko, aby mohla demokratickými prostriedkami vytvoriť budúcu vládu. Zomknutie opozície bude vyžadovať múdre a odvážne rozhodnutia a trpezlivý pohľad na politickú realitu.

Hneď na úvod možno konštatovať, že ani doterajšie kúsky vlády nestačili, aby boli opozičné strany ochotné vzdať sa svojej samostatnosti a dokonca zbierať body na úkor iných opozičných strán; SDĽ obvinila KDĤ a DÚ, že nedávnu koaličnú krízu chcú využiť na privatizáciu, strany Maďarskej koalície viac alebo menej otvorene chcú dosiahnuť na južnom Slovensku autonómiu aj napriek odporu slovenských strán a vo výpočte vzájomných hriechov by sa dalo pokračovať tiež na účet „modrých“ strán KDĤ-DÚ-DS. Je na to jedno prirodzené vysvetlenie. Politická strana, hodna svojho mena, združuje okolo svojho programu ľudí, pre ktorých je program strany zároveň výrazom ich životného štýlu. Porovnajte spôsob života člena KDĤ a člena SDĽ niekde v okresnom meste a dáte mi za pravdu; s menšími rozdielmi to isté platí aj medzi KDĤ a DÚ alebo DS, v poslednom prípade sú rozdiely asi najmenšie. Aj prívrženci vlády sú ľudia osobitného ráznosti. Pred rokmi mi rozprával jeden známy o návšteve prezidenta republiky na Kysuciach. V mestách a na dedinách hlúčky Kysučanov priateľsky zdravili prezidenta; keď prechádzala prezidentská kolóna popred krčmy, sprevádzali ju oplzlé výkriky...

Občania majú nielen právo politicky sa združovať v nadväznosti na svoj spôsob života, ale také združovanie vytvára bohatosť politického života a odhaľuje skryté možnosti aj nedostatky spoločnosti. Združovanie strán, ktoré by negovalo nadväznosť na životný štýl, by viedlo k vytváraniu šedivých strán či koalícií s nízkym spoločným menovateľom a s byrokratickou štruktúrou. Na Slovensku sú politické strany nie iba volebnou mašinériou, ako napr. v USA, ale vytvárajú politické zázemie pre širokú spleť spolkov rôznych aktivít, komerčných firiem a kultúrnych záujmov. Politická krajina malba Slovenska sa podobá impresionistickému obrazu – nemá jasné obrysy, ale jednotlivé farby plynule prechádzajú jedna do druhej.

Mečiarova politika udržiava bolševické spôsoby na Slovensku, ale ruší tradičný životný štýl Slovákov. Politika je o kompromise medzi rozličnými záujmami. Budovanie robustnej protiváhy oproti Mečiarovi by sa mohlo začať rečnickou otázkou, čo viac ohrozuje životný štýl prívržencov opozičných strán: pokračovanie Mečiarovej vlády alebo nejaký typ spojenia s inou stranou/stranami? Najmenšie nároky na vnútorný život strán kladie volebné spojenie strán vo forme volebnej koalície. Ani také spojenie nie je bez problémov, o čom svedčí skúsenosť Spoločnej voľby alebo aj Maďarskej koalície. Rozhodnutie o spoločnej kandidátke strán možno robiť iba po starostlivej úvahe. KDH získalo určitú skúsenosť prijatím kandidátov Stálej konferencie občianskeho inštitútu na svoju kandidátku v posledných voľbách. Analýza členskej a voľičskej základne strán ukazuje, že najväčšia podobnosť spomedzi slovenských opozičných strán je medzi KDH a DS. Tieto strany pomerne dobre spolupracujú v miestnych samosprávach. Predseda DS Ján Langoš je členom poslaneckého klubu KDH v Národnej rade SR. Zdá sa, že v záujme masívnejšieho vystupovania proti Mečiarovej politike by sa dalo uvažovať o volebnej koalícii KDH-DS v budúcich voľbách. Volebné spojenie s Demokratickou úniou zatiaľ neprichádza do úvahy pre nezáujem tejto strany aj pre väčšiu rozdielnosť členských základní KDH a DÚ.

Voči Demokratickej strane časť novinárov prechováva podozrenie z lipnutia na čechoslovakizme. Tvrdeniam vládných novinárov netreba prikladať väčšiu dôležitosť, predsa však pred alianciou s KDH by bolo vhodné, aby DS rázne odmietla také podozrievania. Pre KDH je totiž rozvoj samostatného Slovenska najvyššou prioritou.

Úvahy o možných volebných a povolebných koalíciách sú jednou stranou mince. Druhou stranou je rozvoj členskej a voličskej základne každej opozičnej strany samostatne. Čím silnejšie strany sa prípadne spoja pred voľbami do koalície, tým lepšie. KDH pracuje so svojou základňou na všetkých úrovniach. Od vypracúvania odborných programov cez obranu občanov proti prechmatom Mečiarovej vlády až po hranie futbalu proti miestnym jedenástkam. Výzvou pre KDH je posilniť svoj ľudový charakter. Chceme si udržať svoje medzinárodné styky, viac preniknúť na slovenskom vidieku a stmelovať ostatnú opozíciu. Ak sa nám to podarí, priblížime sa k modrej revolúcii.

Uverejnené v denníku SME, 28. augusta 1996